

SBMIs remissvar avseende klimat- och näringsdepartementets remiss av nytt statligt stöd vid köp av nya lätta ellastbilar och andra ändringar i förordningen om statligt stöd till vissa miljöfordon

SBMI är branschorganisationen för producenter och leverantörer av bergmaterial samt branschens underleverantörer. Föreningen samlar cirka 90 procent av den svenska bergmaterialindustrin. Bergmaterialindustrin producerar årligen cirka 100 miljoner ton bergmaterial i landets ca 1200 aktiva bergtäkter och har årligen cirka 100 miljöprövningar på MPD-nivå eller högre.

Sveriges Bergmaterialindustri (SBMI) har givits möjlighet att yttra sig över remissen av Klimat och näringslivsdepartementets förslag om statligt stöd till vissa miljöfordon. Frågan om statligt stöd av elektrifierade fordon och arbetsmaskiner är mycket relevant för SBMIs medlemsföretag.

SBMI står tydligt bakom de svenska klimatmålen om att Sveriges nettoutsläpp av växthusgaser ska vara noll senast år 2045, och EUs mål om att nå netto-noll senast 2050. SBMI har valt en aktiv roll i klimatomställningsarbetet genom att ta fram en färdplan för fossilfri konkurrenskraft där vi bland annat konstaterar att de viktigaste åtgärderna för att uppnå en fossilfri bergmaterialindustri är:

1. Elektrifiering och ökad andel fossilfria bränslen i produktionsprocessen
2. Smartare transporter och effektivare lokalisering av bergtäkter
3. Cirkulära materialflöden

SBMIs synpunkter på förslaget om statligt stöd vid köp av nya ellastbilar

- SBMI är positiva till att stödet till lätta lastbilar utökas så att det omfattar även tunga lastbilar och vissa andra miljöanpassade arbetsmaskiner.
- SBMI delar bedömningen att ett ekonomiskt stöd för att främja introduktionen av mer miljövänliga lastbilar och arbetsmaskiner på marknaden kan driva på utfasningen av fossila drivmedel och på så sätt minska koldioxidutsläppen från byggandet.
- Den svenska byggbranschen befinner sig i en allvarlig kris där antalet byggstarter under 2024 förväntas bli mycket lågt. Därför kommer många företag att vara mycket försiktiga med nyinvesteringar under de närmaste kommande åren. Att det statliga stödet till ellastbilar föreslås en successiv nedtrappning med början den 1 oktober 2025 är därför alltför nära i tiden. För att nå önskad måluppfyllelse bör stödet stäcka sig över en längre tidsperiod.
- SBMI vill betona att det är av vikt att stödet utformas på ett så enkelt och lättadministrerat sätt som möjligt, för att sänka trösklarna för så många aktörer som möjligt som kan tänkas utnyttja stödet.

Investeringsstöd är en relevant åtgärd för att uppnå det avsedda målet

Initiala investeringskostnader för eldrivna lastbilar är högre än för dieslbilar. Även om driftkostnaderna är lägre, kan den högre inköpskostnaden vara en barriär för många transportföretag. Ett investeringsstöd kan definitivt bidra till att detta hinder elimineras.

Stora regionala skillnader i laddinfrastrukturen för tunga fordon

Laddinfrastrukturen varierar idag i olika delar av landet. Större städer och tätbebyggda områden har bättre tillgång till laddstationer, medan mer avlägsna områden kan ha brist på laddstationer som är anpassade för tunga lastbilar. En av de största trösklarna för introduktionen av tunga ellastbilar är tillgången till laddstationer som är anpassade för tunga lastbilar. Även om laddinfrastrukturen för personbilar utvecklas snabbt, är laddstationer som kan hantera de högre kraven från tunga lastbilar fortfarande relativt sällsynta. SBMI konstaterar att det är viktig kompletterande åtgärd att löpande satsa på att bygga ut laddinfrastrukturen för tunga lastbilar över hela landet för att främja introduktionen av tunga ellastbilar. Finns inte laddinfrastrukturen i den region där lastbilen ska användas är det inte ett alternativ att välja en eldriven lastbil.

En nära förestående djup byggkris minskar branschens investeringsvilja

Dystra konjunkturprognoser ökar osäkerheten om framtida ekonomiska förhållanden. Detta kan leda till att företag blir mer riskaverta och försiktiga med att göra stora investeringar, eftersom framtida intäkter och marknadsförhållanden är svåra att förutse. I tider med ekonomisk osäkerhet kan det vara svårare för företag att säkra finansiering för stora investeringar till rimliga villkor. Kreditgivare blir mer försiktiga och kräver högre räntor eller strängare lånevillkor, vilket gör investeringar mindre attraktiva. För att öka möjligheterna att det föreslagna statliga stödet för köp av ellastbilar får avsedd verkan behöver det förlängas. Att det statliga stödet till ellastbilar föreslås en successiv nedtrappning med början den 1 oktober 2025 är alltför kort för att kunna få en tydlig effekt.

Stockholm 2023-11-29

Mårten Sohlman
VD SBMI

Lisa Sennström
Hållbarhetschef